

ASIA

Luonnonsuojelulain 70 §:n ja 78 §:n rauhoitussäännöksistä poikkeaminen Suomessa esiintyvien lepakkolajien osalta

VIREILLETULO

30.7.2025

HAKIJA

[REDACTED]

HAKEMUS

Lepakot ovat pesittyneet talomme ([REDACTED]) yläpohjaan aiheuttaen hajuhaittaa ja vahinkoa ulosteillaan. Talon ulkoseinissä ja ikkunoissa on papanoita ja eritteitä. Hajuhaitta on voimakasta erityisesti tämän kesän helteissä.

Lepakot ovat olleet yläpohjassa jo kauan ja niiden jätöksiä on siivottu yläpohjassa säännöllisesti imuroimalla useasti. Mahdollisia kulkureittejä on tukittu ja räystäslautoja on uusittu pienentämällä lautojen välejä. Nämä toimenpiteet eivät ole riittäneet karkottamaan lepakoita.

Lepakoiden suojeleminen ei ole mahdollista niiden aiheuttaman vahingon laajuuden vuoksi, koska kiinteistön yläpohjan eristeet on vaihdettava. Lepakot ovat aiheuttaneet omaisuudellemme tuhoa, omakotitalon arvo on laskenut.

Jätösten siivoaminen yläpohjasta sekä ulkoseinistä ja ikkunoista aiheuttaa terveydellisen riskin. Lepakoissa on todennäköisesti myös luteita ja kirppuja. Lepakot liikkuvat iltaisin aktiivisesti pihapiirissä. Pyydämme poikkeuslupaa meille haitallisen tuhoeläimen poistamiseksi kiinteistöstämme.

Hakemuksen liitteenä on vakuutusyhtiön vahinkotarkastusraportti. 25.7.2025 tehdyssä tarkastuksessa todettiin lepakoiden pesittyneen rakennuksen yläpohjaan. Vahinkotarkastuksella lepakoiden ulostetta löytyi useasta eri kohdasta ja raportin valokuvien perusteella rakennuksen piipun ulkopinta yläpohjassa on laajasti lepakoiden virtsan ja ulosteiden

21.8.2025

peitossa. Tarkastuksella myös havaittiin lepakoita, joita on raportin valokuvasta tunnistettavissa noin 10 kappaletta. Ilma yläpohjassa on vahinkoraportin mukaan imelän hajuista. Toimenpide-ehdotuksena esitetään yläpohjan lämmöneristeiden poistoa koko asunnon alueelta.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU JA PERUSTELUT

Oikeudelliset lähtökohdat

Suomessa esiintyvät lepakot ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n perusteella koko maassa rauhoitettuja eläinlajeja ja luonnonsuojelulain 78 §:n nojalla annetun luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) 9 §:n perusteella Europan unionin tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin yksilöiden tahallinen tappaminen tai pyydystäminen, yksilöiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen ja yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsä elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla, on kiellettyä. Luonnonsuojelulain 78 §:n mukaan Europan unionin tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa 70 §:ssä ja 78 §:ssä säädetystä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Tiukkaa suojelua edellyttävien eliölajien osalta poikkeamisen edellytyksenä on lisäksi, ettei sille ole muuta tyydyttävää ratkaisua, ja että poikkeus on tarpeen:

- 1) luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi tai luontotyyppien säilyttämiseksi;
- 2) erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta tai vesistöjä taikka muuta omaisuutta;
- 3) kansanterveyttä tai yleistä turvallisuutta koskevista taikka muista erityisen tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle;

21.8.2025

4) näiden eliölajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamis- tai uudelleenistuttamistarkoituksessa taikka näiden tarkoitusten kannalta tarvittavien lisääntymistoimenpiteiden vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen.

Ratkaisu

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) hylkää hakemuksen luonnonsuojelulain 70 §:n rauhoitussäännöksistä poikkeamisen osalta.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus myöntää [REDACTED] luonnonsuojelulain 83 §:n nojalla luvan poiketa luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin kiellosta Suomessa tavattavien lepakkolajien osalta.

Lupa myönnetään seuraavin ehdoin:

- 1 Luvan nojalla saa hävittää lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikan osoitteessa [REDACTED] sijaitsevassa kiinteistössä estämällä lepakoiden pääsyn rakennukseen tai muuten tekemällä lisääntymis- ja levähdyspaikasta lepakoille sopimattoman.
- 2 Luvan mukaisia rakennuksen muutostöitä ei saa tehdä 1.5.–31.8. välisenä aikana, eikä tilanteessa, jossa lepakoita havaitaan rakennuksessa.
- 3 Lepakkoyksilöitä ei saa häiritä, eikä niiden hengissä säilyminen saa luvan käyttämisen seurauksena vaarantua.
- 4 Hakija vastaa siitä, että kaikki tämän luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 5 Hakijan tulee toimittaa Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle (kirjaamo.kaakkois-suomi@ely-keskus.fi) selvitys luvan käytöstä (viitteeksi dnro KASELY/1056/2025) viimeistään 31.1.2028 mennessä. Selvityksestä tulee ilmetä luvan nojalla tehdyt toimenpiteet, niiden teko aika ja havaittu vaikutus.
- 6 Kaakkois-Suomen ELY-keskus voi peruuttaa osittain tai kokonaan tämän luvan, mikäli hakija ei noudata luvan ehtoja tai harjoittaa toimintaa, jota tämä lupa ei kata.

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa Kotkassa 31.12.2027 saakka.

Päätöksen perustelut

Poikkeusluvan myöntämiselle lepakoiden tappamiseen, pyydystämiseen, häirintään tai muuhun luonnonsuojelulain 70 §:ssä kielletyksi säädettyyn toimintaan ei ole perusteita. Lepakkoyksilöihin kohdistuvien suorien toimenpiteiden sijasta muu tyydyttävä ratkaisu on passiivinen lepakoiden pääsyn estäminen rakennukseen tai muut lisääntymis- ja

21.8.2025

levähdyspaikan käyttöä rajoittavat tai estävät toimet, joihin Kaakkois-Suomen ELY-keskus myöntää poikkeusluvan.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus myöntää luvan lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämiseen. Tämä voi tapahtua esimerkiksi tukkimalla lepakoiden käyttämät kulkuaukot erilaisilla tiivistyksillä, verkotuksilla tai massauksilla. Kulkuaukkojen tai lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikan käyttö voidaan luvan nojalla myös pyrkiä estämään esimerkiksi erilaisilla hajusteilla (muun muassa hirvensarviöljy, terva, jäniskarkote, naptaleeni), joita lepakkojen on havaittu karttavan.

Luvan myöntämisen perusteena on erityisen merkittävien vahinkojen ehkäiseminen, joka koskee muuta omaisuutta, tässä tapauksessa yksityisessä omistuksessa olevaa asuinkiinteistöä. Lepakoiden oleskelu kiinteistön yläpohjassa on aiheuttanut ja tulisi myös tulevaisuudessa aiheuttamaan merkittävää vahinkoa rakennukselle ja sen käyttömahdollisuuksien asuinrakennuksena muun muassa hajuhaittojen takia. Yksityisessä omistuksessa olevan ensisijaisen vakituisen asuinkiinteistön arvon aleneminen on nähtävä hakijan kannalta erityisen merkittävänä omaisuutta koskevana vahinkona.

Hakijan esittämä väite lepakoiden aiheuttamasta terveysriskistä on spekulatiivinen, eikä erityisen todennäköinen. Esitetty terveysriski ei siten ole myönnetyn luvan peruste.

Vahinkojen ehkäisemiseksi ei ole tiedossa muuta tyydyttävää ratkaisua, jolla saavutettaisiin tavoiteltu päämäärä. Asuinrakennuksen arvon ja asuinmahdollisuuden säilyttäminen edellyttää lepakoiden pääsyn estämistä rakennukseen, mikä tarkoittaa lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämistä. Lupaehdon 2 mukainen aikarajoitus on tyydyttävä vaihtoehto verrattuna toimenpiteiden tekemiseen lepakoiden lisääntymisaikana. Mainittu lupaehto huomioi myös mahdolliset lisääntymisajan jälkeen rakennusta käyttävät lepakot ennen niiden siirtymistä talvehtimispaikkaan.

Suomessa tavattavat lepakkolajit on arvioitu viimeisimmässä uhanalaisuusarvioinnissa (2019) valtaosin elinvoimaisiksi (LC) lajeiksi. Poikkeuksena tähän ovat vaarantunut (VU) pikkulepakko ja erittäin uhanalainen (EN) ripsisiippa. Korvayökön, pohjanlepakon ja vesisiipan suojelutaso on arvioitu suotuisaksi ja kehityssuunta vakaaksi; muiden lajien kohdalla suojelutasoa ei ole arvioitu.

Hakemuksessa ei ole tietoa, minkä lepakkolajin yksilöt aiheuttavat rakennukselle vahinkoa. Esitettyjen tietojen perusteella todennäköisintä on,

21.8.2025

että kyseessä ovat viiksisiippa- tai isoviiksisiippayksilöt, mutta mahdollisia lajeja ovat myös pohjanlepakko ja korvayökkö. Edellä mainitut lajit ovat yleisiä, eikä yksittäisen lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittäminen vaaranna lajien suotuisaa suojelutasoa valtakunnalliselle, alueellisella tai paikallisella tasolla. Hakijalta saadun suullisen selvityksen mukaan hakeuksen kohteena olevan rakennuksen läheisyydessä sijaitsee runsaasti muita rakennuksia, joita lepakot käyttävät tai voivat käyttää lisääntymis- ja levähdyspaikkoinaan. Ilmakuvatarkastelu tukee hakijan selostusta muista mahdollisista lisääntymis- ja levähdyspaikoista.

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 69 §, 70 §, 78 §, 83 §

Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 9 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja kehittämisen ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024)

LISÄTIETOJA

Tietoja tästä päätöksestä antaa tarvittaessa Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa biologi Kaisa Honkanen, puh. 0295 029 067, sähköposti kaisa.honkanen@ely-keskus.fi

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt luonnonsuojelun asiantuntija Pyy Mäkelä ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Pertti Perttola.

21.8.2025

LIITE Valitusosoitus

SUORITEMAKSU 316 €

Oikaisuvaatimus päätöksestä määrättyyn maksuun

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta kuuden kuukauden kuluessa tämän päätöksen antamispäivästä.

JAKELU **Päätös** Hakijalle
sähköisesti ilman saantitodistusta

Tiedoksi Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Kaakkois-Suomen poliisilaitos
Kotkan kaupunki
Suomen luonnonsuojeluliiton Kymenlaakson piiri ry
Meri-Kymen Luonto ry

Tämä asiakirja KASELY/1056/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KASELY/1056/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Perttola Pertti 21.08.2025 16:27

Esittelijä Mäkelä Pyry 21.08.2025 15:40

Valitusosoitus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Itä-Suomen hallinto-oikeuteen**.

Valittajalta voidaan periä hallinto-oikeudessa 310 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään erikseen niistä tapauksista, joissa maksua ei peritä <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455>. Lisätietoa oikeudenkäyntimaksuista löytyy tuomioistuinlaitoksen sivuilta: <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijajulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>.

Valitusaika Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa **päätöksen tiedoksisaannista**. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavalla tavalla:

- Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, sen katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta näytetä. Viranomaisen katsotaan kuitenkin saaneen tiedon kirjeen saapumispäivänä.
- Jos tiedoksianto toimitetaan todisteellisesti saantitodistusta tai tiedoksiantotodistusta vastaan taikka haastetiedoksiantona, käy tiedoksianto aika ilmi saantitodistuksesta tai muusta kirjallisesta todistuksesta.
- Jos päätös on annettu tiedoksi todisteellisena sähköisenä tiedoksiantona, kuten viranomaisen sähköisestä järjestelmästä, päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun se on noudettu viranomaisen osoittamasta järjestelmästä. Milloin kysymyksessä on si-jaistiedoksianto, päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä.
- Jos tiedoksianto toimitetaan yleistiedoksiantona, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä yleistiedoksiannon julkaisemisajankohdasta.

Sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- valituksenalainen päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- mahdolliset asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi

- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä toimii muu kuin asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Toimittaminen

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa. Valituksen voi tehdä hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/> tai sen voi toimittaa alla olevaan osoitteeseen.

Itä-Suomen hallinto-oikeus
Käyntiosoite Minna Canthin katu 64
Postiosoite PL 1744
70101 Kuopio
Vaihde 029 56 42500
ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valituskirjelmän tulee olla valitusviranomaisella viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä eli viimeistään tuona päivänä klo 16.15

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen tai lähetin välityksellä taikka lähettäjän omalla vastuulla postitse tai sähköisesti.